

ki ga zmore. Če ga ne mara ali če nagaja za to srenji, za-nj pride kakor navlašč prav — posilna delalnica.

Ako bodo naši župani povsod in vestno tako ravnali, ni, če sodimo po človeški, mogoče, da bi ta postava o posilnih delalnicah ne storila dobrega sadu.

(2)

K tisočletnici smrti sv. Metodija.

Apostola Slovanov, sv. brata Ciril in Metodij sta sicer velika dobrotnika celemu slovanskemu narodu, kateremu sta prižgala luč sv. vere ter položila temelj njegovi izobrazbi, in zato se letos tudi vsi Slovani tisočletnice smrti sv. Metodija manj ali več vdeležujejo; vendar mi Slovenci še imamo posebne uzroke, spomin smrti sv. Metodija hvaležno obhajati in se te tisočletnice po mogočnosti vdeleževati, kajti, kakor ustno izročilo trdi in tudi zgodovinski viri ne nasprotujejo, sv. Metodij je svoje dni po naših krajih potoval, naše prednike učil in v naši bližini dalje časa stoloval; tudi jezik, katerega je on govoril in v katerem je sv. knjige pisal, je naši slovenščini najbolj podoben, zato ga naš učeni rojak dr. Miklošič vedno staroslovenščino imenuje.

Na den smrti sv. Metodija, ki se je letos na Velikonočni pondeljek dne 6. aprila po pretečenih 1000 letih na njegovem grobu v Velehradu posebno slovesno obhajal, menda ni bilo nobenega Slovenca zraven, ker takrat ni bil za tako daljno božjo pot ugoden čas; zato pa se zdaj, kakor slišimo, mnogo Slovencev pripravlja na božjo pot v Velehrad, kder truplo sv. Metodija počiva, da bi ondi 5. julija na god sv. Cirila in Metodija, za se in za celi slovenski narod sv. bratoma dolžno hvalo in čiščenje skazali.

Mnogim drugim pa, ki bi tudi srčno radi to božjo pot opravili, ne dopuščajo okoliščine, da bi na Metodijevem grobu sv. brata počastili, kajti od nas je na Velehrad tako daleč, da je treba za to pot precej časa in denarja žrtvovati, česar pa mnogi Slovenci ne zmorejo.

In vendar bi se tudi ti radi te redke slovesnosti kakorkoli vdeležili. Ali jim je sploh to mogoče in kako?

V naslednjem podajam le nekatere osebne misli, kako bi se naj tisočletnice smrti sv. Metodija tisti Slovenci vdeleževali, katerim ni mogoče na grob sv. Metodija v Velehrad in bodo toraj god sv. bratov Cirila in Metodija doma obhajali.

Srečen slučaj je, da se bo ravno letos god sv. Cirila in Metodija v nedeljo obhajal. Ta okoliščina sama na sebi je že dovolj tehten vzrok za dušne pastirje in verno ljudstvo, da ta den božjo službo v čast sv. Cirila in Metodija slovesniše obhajajo, da dušni pastirji v pridigi vernim razložijo pomen tisočletnice smrti sv. Metodija, in da se ta den kot praznik v cerkvenem in narodnem obziru obhaja.

Kresi užgani na predvečer goda sv. slovenskih

apostolov, cerkveni obhodi pred božjo službo, procesije na kakšno domačo božjo pot, sv. misijoni po farah v čast sv. Cirila in Metodija z namenom, da bi se kmalu vsi Slovani združili v edino zveličalno katoliško cerkvi, bi gotovo veliko pripomagali, da bi se ta tisočletnica dostojno med Slovenci obhajala, da bi se čiščenje slovanskih apostolov med slovenskim ljudstvom bolj vdemačilo in širilo.

Pri tej priliki naj bi se tudi znana bratovščina sv. Cirila in Metodija priporočala in njeni namen razlagal in v bodoče bi se naj spet vsako leto vsaj enkrat uspeh te bratovščine od njenih voditeljev po časnikih naznanjal.

Tudi bi bilo lepo, ko bi pri sv. krstu ali pri sv. birmi bolj pogostoma otrokom imena teh dveh svetnikov dajali, saj ste imeni „Cirilek“ ali „Metodek“ za naš jezik in uho ravno tako prijetni, kakor postavim Franček ali Tonček.

Če bodo začeli starši svojim otrokom ta dva svetnika za patrone izbirati, tedaj bodo se tudi podobe teh slavnih svetnikov med ljudstvom bolj širile in s tem tudi njuno čiščenje množilo.

To bi bila samo nekatera sredstva, po katerih bi se zamogli vsi Slovenci tudi doma vdeleževati redke pa imenitne tisočletnice smrti sv. Metodija na Velehradu. Po takih in enakih slovesnostih bi si ohranili živ spomin na to velikansko cerkveno slovesnost, spodbudili bi se k večji hvaležnosti in k večjemu čiščenju do sv. Cirila in Metodija, ki sta bila na zemlji naša apostola in sta zdaj v nebesih naša priprošnika.

+

Gospodarske stvari.

Gozd in njegov vpliv na kmetijstvo.

O gozdnem vplivu na razne stroke kmetijstva je prinesel nek Graški gospodarstveni list sostavek, kateri je tako izvrsten in za kmetovalca tako podučljiv in važen, da si ne moremo kaj, da bi ga ne podali tudi v slovenski obleki svojim častitim bralcem.

Omenjeni list pravi: Vlaga in toplota ste glavna pogoja vsega življenja, to hoče reči, da je za vsako življenje mokrote in pa toplote potreba. Kjer pomanjkuje vode, tam se posuši vsaka posejatev, kjer pa ni toplote, tam ne dozori nobena rastlina. Kakor pa je gozd na vlažnost silnega vpliva, tako tudi na toploto.

Vročega poletnega dneva gremo radi v gozd, da se nekoliko ohladimo in po zimi se delavci sred gozda bolje počutijo in manj trpijo, ker je tukaj toplejše, nego na širokem prostem polju; zopet pa, kedar se podamo na kako visoko goro, kjer ni hiše ne bajte, prenočujemo rajši sredi gozda med drevjem, nego pod milim nebom, ker nas gozd mraza in vetra varuje. Ti resnični dogodki nam pričujejo, da se v gozdih skrajnosti vročine in mraza krhajo in da se toplota tako bolj enakomerna napravi. Če prašamo po uzrokih teh prikazni, pridemo do

izvirkov toplote, ki na polje in na gozd različno delujejo. Jeden izvirek toplote je solnce, drugi pa zemlja, iz katere toplota žari. Po letu žgejo po dne solčni žarki močno na zemljo in razgrejejo v kratkem zračne plasti ne posredno nad zemljo. V gozdu pa podajo solčni žarki na listnato krono drevja in tako ne morejo zračnih plasti pod listnatim vejem tako močno pregrete. Vrh tega se v gozdu, zaradi večje zračne vlažnosti, katera se po toploti vsopari, mnogo toplote, kakor učenjaki pravijo, poveže in tako nedelavna postane. Iz teh okolišnosti je tedaj jasno, kako da pride, da je po letu in po dne toplina v gozdu nižja od one na prostem polju. Po zimi in po noči se solčna toplota umakne in tu jame potem drugi toplotini izvirek delovati, namreč zemeljska toplota.

Zemlja izžaruje vedno toploto in ta, če ni po oblakih, vetrnih ali trdnih tleh zadržana, se vzdiguje v više zračne plasti. Ta žareča toplota se more pa nazaj držati in sicer toliko bolj, kolikor gostejše je telo, na katero zadeva in kolikor je to telo bližje zemlji. Na prostem polju zadeva ta toplota ob oblake in vetre, ako jih je ravno kaj, v gozdu pa ob vejevje drevesno, ki jo more bolj nazaj držati, kako pa oblaki in vetrovi to zamorejo.

Na prostem polju gre toraj žareča toplota za zračne plasti neposredno nad zemljo v zgubo, vsled česar se te ohladijo, v gozdu pa se toplota nazaj drži, toplina mora rasti in zime in noči so v gozdu toplejše. Če je toraj na prostem vroče, je v gozdu hladno, in naopak, če je na prostem mrzlo, je v gozdu toplo.

Resničnost te razkladbe je na podlagi naravoslovnih postav po mnogih opazovanjih dognana. S tem pa ni rečeno, da morajo te prikazni v vseh okoliščinah, med katerimi posebno vetrovi veliko ulogo igrajo, vsakokrat tako in ne drugače biti. S tem se hoče le reči, da stvari navadno tako pridejo, na kar posebno najnovejše preiskave zavračajo. Kot pravilo bomo torej izrekli, da je toplina po letu v gozdu nižja od one na prostem polju, po zimi pa viša. (Dalje prih.)

Sejmi. 30. junija: Zreče, Trnovce, Comilice, sv. Bolfank, Spod. Pulskava; 2. julija: Št. Ilj pri Turjaku, sv. Marija na Ptujski gori, Petrovče, Polenšak, Remšnik, Tinsko; 3. julija: sv. Peter pod sv. gorami; 4. julija: Vojnik, Maribor, Sušice, Rečica, Vozenica, Podplat.

Dopisi.

Iz Mariborske okolice. Letošnja volilna borba je spet jasno pokazala staro potrebo branja podučljivih knjig in časopisov. O kako prav malo se jih je, ki bi celo zastopili, za katere reči se dandanašnji v našem cesarstvu potegujeta dve sebi nasprotni stranki. Da, ravno volitve so pokazale, kako hudo se napinja duh sovražen cerkvi in njenim zveličanskim namenom: človeka po nauku sv.

vere in njenih blagrov osrečiti. Se ve v prihodnjosti se še bo bolj sovraštvo zoper vero in krščansko življenje razskrilo, pa že letos je marsikoga kaj lahko podučilo, kaj nameravajo ljudje tako zvani slovenski strani nasprotni?

Priprostemu navedenju lastnosti gorečega kristjana, znamenj vernega sina sv. cerkve pa tudi sovražnikov Kristusovih in njegove cerkve in škofovskemu naročilu molitve za srečno volitev — so sledile grde obrekovalnice in očitne laži v brezverskem znanem časopisu. Ne kaže to zagrizeno sovraštvo do sv. cerkve in njenih zastopnikov? — Kdo se ne veseli imeti lepo kinčano farno cerkev? Še celo ubog kristjan je ponosen na to in si pritrga, da kaj pripomaga. Taka nenavadna gorečnost za čast božjo po lepšanju domače cerkvice se je vnela v preteklem času tudi v naši fari med verniki. In čast jim! Toliko darov je doteklo, da posebno po trudu dveh možev, je brž dohitelo iz Beča za 400 fl. plačano kaj lepo nebo, katero ne kinča samo hiše božje, ne časti samo darovnikov, še celo sosede in tujce privabi ga gledat — in vendar, ko je občno veselje med starimi in mladimi, se vendar slišijo obrekovalnice in laži. Ali ni to zoprnost ali sovraštvo do božje časti in sploh do Boga? — Bil je dan volitve volilnih mož. Potegovali so se eni kaj zlo zoper tako zvano slovensko stran in s čem so ji oporekali? No med drugim so trosili grde psovke zoper duhovščino, sv. cerkvo. Kaj pa kaže tudi to? Kaj drugega, kakor ovo sovraštvo do Boga, kajti kristjan ve in drži se besede sv. pisma: „Boj se Boga in imej njegovega duhovnika v časti“. Sicer take obrekovalne psovke niso pripomogle k zmagi liberalne stranke, temveč marsikateremu so že oči odprle in še jim bodo, pa žalostno je, da se še tu pa tam nekdo da od takih laži in zagrizenih nasprotnikov slepiti in motiti, in kaj je krivo? Kaj družega, kakor pomanjkanje poduka. To pa sledi iz prerodkega branja podučljivih spisov. In vendar kako lahko bi si še marsikateri naročil n. pr. „Slov. Gosp.“, „Koroški Mir“. Tudi vernim Nemeem tako dobro služi: „Sonntagsbote“. Kako dobro bi bilo n. pr. če bi v vsaki vesi se jih več združilo, ki bi si podučljive časopise naročili, vsaj vestni krščanski mladenči.

Iz Slov Bistriškega okraja. Z veseljem pero nastavim, in rečem, da tukaj nismo naj zadnejši Slovenci. Pokazali smo to pri zadnjih volitvah. Naš visoki g. baron Goedel, je dobil 37 glasov, a nasprotni samo 17 glasov. Hvala Bogu! Toraj je resnica: Slovan gre na dan, nobeden nasprotnik mu ne ubrani. Resnica je pa tudi, da je nek krojač, doma med samimi Slovenci, pridno okoli lazil, in kmete motil, da naj bi liberalno-nemškutarsko volili, tudi brez uspeha. Na nekaterih krajih so mu celo vrata odprli, posebno v Novi vasi. Pri prihodnjih volitvah mu hočemo povsod vrata odpreti; tak ubogi krojač, kakor je on, naj raji doma ostane in premišljuje, kje je pravica in resnica, in naj svoje otroke lepo krščansko živeti